

XV SPOTKANIE ZESPOŁU DS. UNIWERSALNEJ KLASYFIKACJI DZIESIĘTNEJ W BIBLIOTECE UNIWERSYTETU ZIELONOGÓRSKIEGO

Maja Chocianowska-Sidoruk,
Elżbieta Czarnecka
Biblioteka Uniwersytecka

W dniach 22-23 września 2016 r. odbyło się w Bibliotece Uniwersytetu Zielonogórskiego XV spotkanie Zespołu ds. Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej.

Zespół ds. UKD powstał w roku 2009 z inicjatywy Biblioteki Narodowej. Prace Zespołu, skupiającego kilkunastu specjalistów i praktyków z bibliotek akademickich, publicznych oraz pracowników BN, koordynuje Pracownia UKD pod kierownictwem dr Jolanty Hys w Instytucie Bibliograficznym. Spotkania odbywają się dwa razy w roku. Do zadań Zespołu należy analiza bieżących problemów związanych z tworzeniem charakterystyk treściowych zgodnych z UKD, prace nad formatem i kartoteką wzorcową, współpraca z konsorcjum UKD w Hadze. W marcu 2013 r. w ramach tej współpracy rozpoczęto przygotowanie wersji polskiej pełnego pliku wzorcowego UKD. W pracach translatorskich uczestniczą członkowie Zespołu. Od września 2014 r. trwają prace wstępne nad nowym wydaniem skróconych tablic Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej. W trakcie dwudniowego spotkania, które odbyło się w Bibliotece UZ kontynuowano te prace.

Spotkanie, w którym uczestniczyli również pracownicy Działu Opracowania Rzeczowego i Klasyfikacji Wewnętrznej, zainaugurowała Dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej mgr Ewa Adaszyńska. Razem z uczestnikami spotkania wysłuchała prezentacji na temat funkcjonowania Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej w Bibliotece.

Autorkami prezentacji były Maja Chocianowska-Sidoruk, Elżbieta Czarnecka i Maria Macała.

W prezentacji zwrócono uwagę, iż ukształtowanie przestrzenne budynku nawiązujące do idei biblioteki otwartej postawiło pracowników wobec konieczności podjęcia działań organizacyjnych, które zagwarantowałyby użytkownikowi przyjazny dostęp do księgozbioru. System uporządkowania dokumentów w przestrzeni otwartej został oparty na wzorcu wcześniej sprawdzonym w praktyce Biblioteki Neofilologicznej. Jednym z dwóch języków informacyjno-wyszukiwawczych stosowanych w Bibliotece Neofilologicznej była Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiętna stanowiąca jednocześnie podstawę porządkowania księgozbioru w wolnym

dostępie. W Bibliotece Uniwersytetu Zielonogórskiego UKD pełni nadal podwójną rolę możliwą dzięki stworzeniu słownika, który został oparty na wydaniu skróconym tablic z roku 2006. Obejmuje on wszystkie dziedziny wiedzy ujęte w tablicach, składając się z symboli cyfrowych i odpowiedników słownych. Ze słownika nazwanego Słownikiem Klasyfikacji Wewnętrznej pobierane są symbole do niepowtarzalnego pola 090 w formacie MARC21, stanowiące jednocześnie sygnaturę. W dalszej części prezentacji przedstawiono schemat rozmieszczenia zbiorów, które w wolnym dostępie liczą ok. 250 tys. wolumenów książek i 1300 tytułów wydawnictw ciągłych. Księgozbiór został uporządkowany zgodnie z kolejnością 9 dziedzin w tablicach głównych UKD. Dokonano jednak korekty, której podstawowy powód wiązał się z istnieniem, do czasu oddania nowego budynku, dwóch oddziałów Biblioteki Uniwersyteckiej tj. Oddziału Biblioteki Nauk Humanistycznych i Społecznych oraz Oddziału Biblioteki Nauk Technicznych Ścisłych i Ekonomicznych. Na księgozbiór zgromadzony w wolnym dostępie składają się zbiory najnowsze, podstawowe dla danej dziedziny, poszukiwane przez czytelników. Zbiory oklejone są paskami, których kolor odpowiada poszczególnym dziedzinom oraz etykietami identyfikującymi dokumenty. Na etykiecie znajduje się informacja o autorze, tytule, numerze inwentarзовym i sygnaturze z pola 090. Informacje o sygnaturze dokumentu i jego lokalizacji w wolnym dostępie czytelnik otrzymuje przeszukując katalog elektroniczny OPAC. Identyfikacja sygnatury tj. określenie położenia wolumenu na konkretnym piętrze i półce, możliwa jest poprzez elektroniczną bądź papierową wersję schematu rozmieszczenia zbiorów w wolnym dostępie.

W ostatniej części wystąpienia zaprezentowano praktykę przeszukiwania katalogu elektronicznego OPAC, podkreślając jednocześnie użyteczność Słownika Klasyfikacji Wewnętrznej w wersji dla czytelnika. Słownik obejmuje tylko te klasy, które są reprezentowane w wolnym dostępie i podlega ciągłym aktualizacjom.

Zachowana jest ścisła korelacja między tym słownikiem a jego pełną wersją zawierającą wszystkie klasy z tablic skróconych UKD. Czytelnik otrzymuje wskazówkę na temat struktury klasyfikacyjnej i lokalizacji interesujących go dziedzin wiedzy.

Po zakończonej prezentacji uczestnicy spotkania, zaproszeni przez Dyrektora Biblioteki Uniwersyteckiej mgr Ewę Adaszyńską, zwiedzili bibliotekę.

W drugim dniu spotkania Zespół ds. UKD pracował nad nową wersją skróconych tablic. Tablice ukażą się w roku 2017, a zatem zgodnie z dotychczasową praktyką, 10 lat po wydaniu wersji poprzedniej.

Zaproponowano szereg zmian, mając na uwadze konieczność korelacji tych zmian z decyzjami Konsorcjum ds. UKD w Hadze, które od roku 1992 dysponuje prawem własności intelektualnej do UKD. Konsorcjum na bieżąco aktualizuje tzw. Master Reference File (MRF) - komputerową kartotekę wzorcową symboli UKD, publikując informację na ten te-

mat w czasopiśmie „Extensions and Corrections”.

Przedmiotem dyskusji w trakcie spotkania były zmiany dotyczące działów: 55: Geologia i nauki pokrewne. Meteorologia. Hydrologia, 622: Górnictwo, 791: Film. Kino, 792: Teatr.

Zmiany związane były z kompilacją klas już istniejących, poszerzeniem semantyki klas o nowe odpowiedniki słowne, tworzeniem nowych klas w oparciu o MRF.

Zatwierdzenia w/w zmian dokona ostatecznie Pracownia Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej Biblioteki Narodowej.

LUBUSKIE TOWARZYSTWO NAUKOWE

Ewa Narkiewicz-Niedbalec

Członek zarządu LTN

20 września 2016 r. odbyło się Walne Zgromadzenie Lubuskiego Towarzystwa Naukowego. Poprzednie miało miejsce 4 lata temu, ponieważ taką częstotliwość i długość kadencji Zarządu określa statut naukowego Towarzystwa istniejącego w Zielonej Górze od 1964 r. Zarząd w ostatnich latach tworzyli: prezes - prof. dr hab. inż. Józef Korbicz, zastępca prezesa - dr hab. Ewa Narkiewicz-Niedbalec, prof. UZ, członkowie - dr hab. Maria Zielińska, prof. UZ, dr hab. Bogdan Idzikowski, prof. UZ oraz sekretarz Towarzystwa - prof. dr hab. inż. Andrzej Obuchowicz. Rozpoczynając zebranie prof. Korbicz scharakteryzował działalność Towarzystwa w mijającej kadencji, wymienił członków, którzy zmarli w ostatnich latach, a byli to Zygmunt Dulczewski (socjolog, badacz ludności Ziemi Zachodnich po 1945 r. UAM), Karol Fiedor, Benon Miśkiewicz, Grzegorz Chmielewski. Podkreślił zasługi dla naukowego środowiska Zielonej Góry zwłaszcza prof. Mariana Eckerta (1932-2015) - historyka gospodarki, należącego do LTN od jego początku, tj. od 1964 r. Prof. Eckert w latach 1987-1990 był rektorem Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Zielonej Górze, a w latach 1993-1997 wojewodą zielonogórskim. Był Człowiekiem bardzo lubianym przez studentów i współpracowników, cieszył się w środowisku wielkim autorytetem, dzięki swojej wiedzy, kulturze, sposobowi bycia. W podobnym tonie wspominał prof. Edwarda Hajduka (1932-2015), socjologa, pedagoga, ucznia Marii i Stanisława Ossowskich, Władysława Tatarakiewicza, Tadeusza Kotarbińskiego, Leszka Kołakowskiego. W latach 1983-1989 prof. Hajduk był prorektorem ds. studenckich Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze, a w latach 1993-1999 dziekanem Wydziału Pedagogicznego WSP. Za Jego kadencji Wydział uzyskał prawa doktrynowania. W latach 1987-2015 Profesor był członkiem Kolegium Redakcyjnego „Rocznika Lubuskiego”.

Przedstawiając sprawozdanie z działalności LTN Prezes prof. J. Korbicz podkreślił, że w ostatnich latach Towarzystwo koncentrowało się głównie na publikacji periodyków, mających swoją długą historię, na wydawaniu monografii, a w znacznie mniejszym stopniu na organizacji konferen-

cji, sympozjów czy też wykładów. W latach 2012-2015 Towarzystwo realizowało ogółem 16 projektów, w tym na 12 uzyskało środki z MNiSW, wszystkie wsparł Uniwersytet Zielonogórski, najczęściej poprzez środki finansowe będące w dyspozycji dziekanów, tych wydziałów skąd, w przypadku *Rocznika Lubuskiego*, pochodzili redaktorzy tematyczni i skąd pochodzi redaktor naczelny w odniesieniu do kwartalnika *International Journal of Applied Mathematics and Computer Science* - prof. Józef Korbicz. Oba czasopisma wydawane przez LTN mają bardzo wysokie miejsce na listach rankingowych czasopism swojej klasy. Otóż, *International Journal of AMCS*, reprezentujący nauki typu *science* ma Impact Factor wynoszący 1.037 oraz 25 punktów na ministerialnej liście A. *Rocznik Lubuski* przeznaczony do publikacji tekstów reprezentantów nauk typu *Art* znajduje się na liście B i ma 11 punktów. Na swoją renomę *AMCS* „pracował” 25 lat, a o wysokie standardy dbał i dba jego redaktor naczelny prof. Józef Korbicz. Językiem publikacji jest język angielski, większość zakwalifikowanych w latach 2012-2015 do druku tekstów (60 proc.) napisali obcokrajowcy. W tym, że *Rocznik* jako czasopismo z obszaru nauk społecznych ma tak wysoką punktację, jest duża zasługa prof. Bogdana Idzikowskiego, który kierował *Rocznikiem* przez lat 18, do końca 2015 r. Następnie funkcję redaktora naczelnego przekazał prof. Ewie Narkiewicz-Niedbalec. *International Journal of AMCS*, obok tomów wydawanych regularnie, publikuje tomy specjalne. W roku 2015 numer pierwszy przygotowany został pod redakcją profesorów z Włoch - Silvio Simaniego z Uniwersytetu w Ferrarze oraz Paolo Castaldiego z Uniwersytetu w Bolonii. Numer ten zawiera wyniki badań dotyczące bezpieczeństwa, diagnostyki uszkodzeń oraz sterowania tolerującego uszkodzenia w systemach lotniczych. W numerze 3. z roku 2014 jedną z sekcji przygotowali profesorowie z Rosji Pavel Abaev z People's Friendship University of Russia, Rotislaw Razumchik z Rosyjskiej Akademii Nauk i Joanna Kołodziej z Politechniki Krakowskiej.

Warto odnotować, iż od 1997 r. poprzez LTN wydawana jest także, przygotowywana przez zielonogórskich socjologów i współpracujących z nimi badaczy z kraju i zagranicy, seria wydawnicza pod hasłem *Transgraniczność*, która każdorazowo wskazuje na jakiś aspekt lub szczególne